

Činoherní čtení

Ve Smečkách 26, Praha 1

duben 2014

Činoherní klub

Kateřina Lojďová, Martin Finger a Ondřej Sokol
v dramatu Harolda Pintera Zrada. / Premiéra 7. března 2014

PREMIÉRA

Harold Pinter **ZRADA**

(The Betrayal)

Nestalo se nikdy nic. Nic. Tohle je ta jediná věc, která se kdy udála.

Překlad: **František Fröhlich**

Úprava a režie: **Ondřej Sokol**

Scéna: **Adam Pitra**

Kostýmy: **Ladislava Koukalová**

Hudba: **Milan Pastyřík**

Hrají: **Kateřina Lojdomová, Martin Finger, Ondřej Sokol.**

Premiéra 7. března 2014

Pinterův názor na lásku a sex vždy poutal pozornost kritiky. Vztah mezi jeho tvorbou a soukromím se stal obzvlášť ožehavým po zveřejnění Pinterovy nevěry a milostného poměru s Antoníí Fraserovou, a možnou souvislostí s námětem jeho hry a filmu **Zrada**. Kritik Gale uvádí, že Pinterův první milostný vztah se odehrál ve třinácti letech a další ho vzdaloval od studií na škole dramatického a řečnického umění, krátce po dovršení dvaceti let. Pinter líčí svou vzpomínku následovně: „*Když mi bylo třináct, zapletl jsem se s jednou dívkou. No nic, tenkrát všechno chodilo jinak. Žili jsme v temném světě sexu, který se odehrával v mlze a dešti, v průchodech a pod stromy na lavičkách v parcích. Při té vzpomínce je mi zvláště slabě. Když pomyslím na mladou generaci, doufám, že to ještě pořád někde existuje. Domnívám se, že v některých mých hrách je lásky plný kopec. Ale láska může velmi snadno uvíznout ve slepé uličce a zdeformovat v důsledku frustrace, a to všemi možnými způsoby.*“

Spekulace o vlivu Pinterova milostného života na **Zradu** rozpoutal program k představení, ve kterém Pinter uvádí, že „žije s dámou (Lady Antoníí Fraserovou), se kterou není sezdán“. Podle kritika Gussowa však Pinter jakékoli spekulace vyvrátil a označil rozpad manželství s Vivien Merchantovou za „zcela nepodstatný“ pro napsání **Zrady**. „*V programech se běžně uvádí ‘manžel té a té’. Jednoduše jsem se to rozhodl podat velmi jasně, protože taková byla má situace. To je mi najednou pomluva a drbů. Řekl jsem si, že tu záležitost podám přímočaře v kontextu, jak se to v programech tradičně dělá. Ale nemá to naprosto nic společného s hrou. Zrada je o dechovném vztahu dvou mužů, kteří jsou nejlepší přátelé.*“

Susan Hollis Merritt: *Pinter in Play*, Duke University Press, Durham and London 1990

„Pinter navzdýcky změnil způsob, jak lidé píšou pro divadlo. Ve všech divadelních hrách plynou informace z jeviště do hlediště a Harold ukázal, že tento proces není jednoduchý, že nemůžete vždycky věřit tomu, co na jevišti vidíte.“

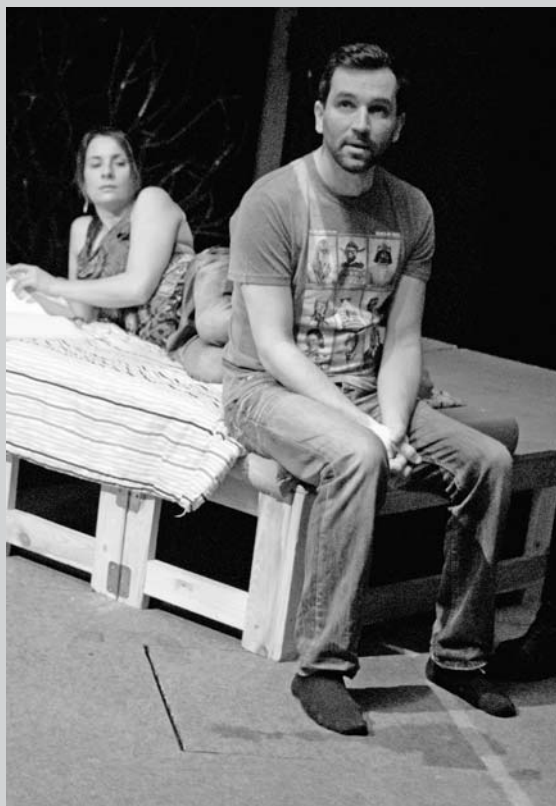
Tom Stoppard

„Na začátku psaní potřebuji postavy v konkrétní situaci. Rozhodně pro mě není východiskem žádná abstraktní idea. Neuměl bych začít, kdybych neviděl lidi v konkrétní situaci. Nevidím nic zvláštního například na *Správci*, a nemohu pochopit, proč to tak lidé chápou. Pro mě je to velmi přímočará a jednoduchá hra. Zárodek mých her? Pokusím se být co nejpřesnější. Vešel jsem do místnosti a uviděl jsem jednu stojící a jednu sedící postavu a za několik týdnů jsem napsal *Pokoj*. Přišel jsem do jiné místnosti a viděl jsem dvě sedící postavy a za několik let jsem napsal *Narozeniny*. Nahlédl jsem dveřmi do třetí místnosti, kde stojí dva lidé, a napsal jsem *Správce*.“

Harold Pinter

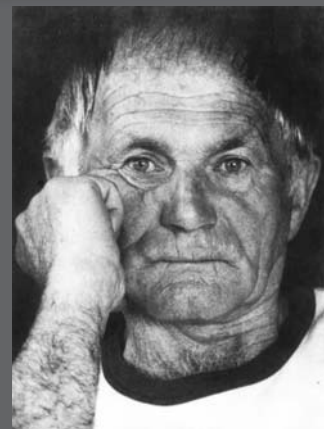
... a neuvěřitelné se stalo skutkem

STÉ VÝROČÍ NAROZENÍ BOHUMILA HRABALA

„Je třeba být chytrým, jak lišky na vinici.“

„Já hrozně rád vyprávím, ale pouze obrazy, a to ještě ty obrazy, které jsou nehotové, ty, které vyprávěním se tak zakrouhlí, když začnou se ty obrazy přesouvat a vylepšovat samy sebe směrem k legendě, anekdotě, fikci.“

Bohumil Hrabal

Ostře sledované vlaky (režie J. Menzel, 1966; Josef Somr / výpravčí Hubička, Václav Neckář / Miloš Hrma)

„Když jsem měl konečně možnost se s panem Hrabalem setkat osobně, dodal jsem si odvahy a položil mu otázku, která mi dlouho ležela v hlavě: Proč jsou jeho texty; aniž by ztratily humor, plné katastrof, zranění, nehod, událostí, od kterých lidé slabších povah, jako jsem já, většinou odvracejí oči. Jak to, že o těch nehodách čtu a se slzami v očích se zároveň i usmívám. Jak to, že situacím, událostem, nad kterými se obvykle truchlím a pláče, já se směju a přitom nemám pocit cynismu. Moudrý pan Hrabal mi odpověděl, že katastrofy a tragické události patří k životu, jsou jeho druhou stranou mince, a že bez vědomí o nich si nemůžeme života dost vážít a radovat se z něj.“

Jiří Menzel / B. H.

Hrabal letí vším, co dělá, jako řecká socha na kamenné kře. Bojím se psát o něm.

Jiří Kolář (1914–2002)

Bude-li někdo chtít označit dobu po sovětské okupaci Československa, bude ji muset nazvat dobou Bohumila Hrabala.

*Milan Kundera (*1929)*

Odmítl prózu s hovězí hlavou vševědoudcností nad portálem a obrátil se tam, kde se slova uprostřed dění teprve právě pozvedají z humusu empirie, kde vycházejí na světlo neochladlá ještě a pravdivě svědecká.

Emanuel Frynta (1923–1975)

Málokdo se vydává tak upřímně, nelíčeně a nesporně takový, jaký je.

Václav Černý (1905–1987)

Hrabal, jak ho znám, má jedno společné s Hemingwayem: na povrch tuhý chlapík v podobě hospodského sprostáčka, uvnitř něžný lyrik a klubíčko nervů.

Josef Škvorecký (1924–2012)

B. Hrabal: *Něžný barbar* (režie Ivo Krobot, ČK 1981; Petr Čepek / Vladimír, Jiří Cisler / Egon, Jiří Zahajský / já)

„... kde stával Váš slavný dům č. 24 na Hrázi Věčnosti, kam vůbec nesvítlo slunce a Vy jste ho tam s Vladimírem honil buzarem přes několik velkých zrcadel ze zlikvidované restaurace hotelu Krása, a nám to tehdy v roce 81 v Činoheráku v *Barbarovi* s velkou fantazií pomohl vymyslet Ctibor Turba a skvěle to odehrály Nina Divíšková a Jiřina Třebická, a Čépa a Zahajda a Císler, ach jo, a po premiéře jsme řvali s fňuknou Pepy Čečila, a to jste nás učil pěkný sprostárny, a ta kulišárna pak v roce 89 v květnu na premiéře *Krále* v Činoheráku, když jsme posadili do první řady Havla vedle Švorcové, co z toho asi měli...“

Ivo Krobot / *Opožděný dopis*

„S tvorbou **Bohumila Hrabala** jsem se seznámil již jako student a vedle Milana Kundery a Josefa Škvoreckého je mým nejoblíbenějším spisovatelem. V tehdejší době jsem jako mnoho dalších čtenářů stál obrovské fronty na každou jeho novou knihu. Hrabal se stal okamžitě literárním guruem a já jsem od počátku miloval jeho romány či povídky, což je láska, jak se říká, až za hrob. Jeho literatura plná něžné poetičnosti, pábení, životních absurdit, černého humoru, lidských příběhů a osudů, lidskosti je, pro mne výtvarníka, oázou velké představitivosti a sdělení. Ve snu mne nenapadlo, že se v budoucnu staneme přáteli.

Seznámili jsme se na výstavě *Obraz a písmo* ve Špálově galerii, kterou úspěšně vedl kunsthistorik Jindřich Chaloupecký. Kolem Hrabala se vytvořil okruh přátel, chodilo se do hospod k Týgrovi, do Krušovic a začali jsme též pravidelně navštěvovat restauraci Plzeňský dvůr na Letné. Scházeli jsme se každý čtvrtek a do okruhu přátel patřili básník Karel Marysko, kulturní bard Jaroslav Kořán, výtvarníci Zdeněk Bouše, Josef Hampel, Oldřich Hamera, fotografka Hana Hamplová, Vladimír Merhaut, Josef Vlček, Vladimír Pistorius, spisovatel Pavel Řezníček, občas výtvarnice Magda Jetelová. Pauzy mezi našim pábením vyplňoval Pepa Čečil na heligonku s písni *Padla bomba na Rusy*, kterou jsme s chutí zpívali.

V té době jsem v Jazzové sekci po dohodě s Bohumilem Hrabalem inicioval vydání skvělého románu *Obsluhoval jsem anglického krále*, který vyšel pouze v samizdatu. Tušili jsme, že v pětitisícovém nákladu pro členy JS to bude bomba. A nastalo zděšení komunistických pohlavárů – následovaly výslechy Stb, především mojí osoby a Hrabala. U výslechu mně sdělili, že se dozvěděli... bla, bla, bla... a jakmile knihu vydáme, že mě zavrou, protože já to zpunktoval a nesu plnou odpovědnost. Věděl jsem, že kniha je vytištěna zásluhou tiskařů Jana Kaliby a Pavla Kohouta a ukryta, což Stb nevěděla. Několikrát jsem se tajně

sešel s Hrabalem a shodli jsme se na témže vyšetřovateli a radili se, co dál. Na domluvené schůzce v metru mi Hrabal vrazil igelitku se slovy „Kluci, to máte na vydání“ a zmizel. K mému překvapení v tašce bylo asi šedesát tisíc korun. Po dohodě s Karlem Srpem jsme vytištěnou knihu pustili do oběhu. Myslím si, že tento počín, vedle populárních *Pražských jazzových dnů*, byl důvodem rozsáhlých represí Stb, které vyústily vězňemím výboru Jazzové sekce. Vzpomínám, jak jsme s Karlem Srpem a Josefem Vlčkem, kteří byli u zrodu vydání tohoto románu, vzali první výtisky a přijeli v noci za Hrabalem domů do Kobylis: vzal vytištěnou knihu do ruky se slzami v očích a pronesl „Kluci, teď už můžu umřít“. Jeho žena Eliška postavila na stůl domácí slivovici, a už jsme se bahnili v dobré náladě.

Začala vyloženě lavina zájmu mladých lidí o Hrabalův román. Vydání inspirovalo dramaturga Petra Oslzlého z divadla Husa na provázku a v režii Ivo Krobota uvedli dramaturgii tohoto románu pod názvem *Rozvzpomínání*. Na premiéru přijel do Brna Bohumil Hrabal a na oslavě po představení se po delší době setkal s básníkem Janem Skácelem a se souborem *Provázku*. Byl to jeden z nejlepších mejdanů.

Další silnou vzpomínkou je uvedení Hrabalova *Něžného barbara* Činoherním klubem (1981) v režii Ivo Krobota a ve výpravě Libora Fáry. Na zkoušku přišel Hrabal s Egonem Bondným a při pasáži o pivu se spokojeně usmívali. Po oslavě premiéry jsme s Petrem Čepkem pozvali na představení dramatika Václava Havla. Narazil se sud piva a Hrabal s Havlem podepisovali návštěvníkům programy. Havel psal „Ať žije Hrabal, Havel“ a Hrabal psal „Ať žije Havel, Hrabal“. Úžasná atmosféra. Je to jen malá vzpomínka na setkání a zážitky s Bohumilem Hrabalem.“

Joska Skalník / *Via Hrabal*

Utkvělo mně rovněž dodnes, s jakou řečovou posedlostí, občerností pouhým faktem života, a v onom případě až s jakýmsi sadomasochismem zadostiučinění mně na jedné společné procházce líčil ořes, jaký zažil v Německu před pozdně gotickými obrazy, zobrazujícími mučení Krista.

Ivan Diviš (1924–1999)

Ten klub, onen barák se jmenoval Strašnické krematorium a Kormanovic kapela Vám tam hrála Vaši oblíbenou skladbu *The Fascination*, do které zakomponovala píseň *Ó Románo, roviben*, což je název cíkánské hymny. Barák k prasknutí!

Vlastimil Třešňák (1950*)

B. Hrabal: *Obsluhoval jsem anglického krále* (režie Ivo Krobot, ČK 1989; Rudolf Hrušínský / Jan Dítě III)

HOST Činoherního klubu:

Studio Marta / JAMU Brno Bohumil Hrabal, Ivo Krobot Kabaret Hrabal

Neděle 6. dubna 2014

Sté výročí narození Bohumila Hrabala oslaví Činoherní klub uvedením inscenace *Kabaret Hrabal*, kterou se studenty JAMU připravil náš milý mnohaletý kolega režisér Ivo Krobot. Základem inscenace jsou mimo jiné i scény z Krobotových hrabalovských opusů *Něžný barbar* a *Obsluhoval jsem anglického krále*, které měly v Činoherním klubu premiéru v roce 1981, respektive 1989. Srdečně vás na tento nostalgickosoučasný hrabalovský večer zveme.

Po představení mohou zájemci vidět úryvky z audiovizuálního programu *Via Hrabal*, který pro česká kulturní centra v zahraničí ke stému výročí Hrabalova narození připravili pod hlavičkou Sdružení Serpeus jeho přátelé a spolupracovníci Václav Špale, Tomáš Mazal a Ivo Krobot.

Režie: **Ivo Krobot** / Hudba: **Zdeněk Kluka**

Dramaturgie: **Adam Gold, Otto Kauppinen**

Výprava: **Barbora Konečná** / Pohybová spolupráce: **David Strnad**

Hrají: **Sarah Haváčová, Zbyšek Humpolec, Lucie Ingrová, Táňa Malíková, Jakub Rek, Jan Řezníček, Vojtěch Říha, Ida Sovová, Libor Stach, Alžběta Vaculčíáková, Roman Jež** (klavír).

DOUŠKY

TROJÁK

Od 1. dubna 2014 je opět v prodeji společně předplatné Činoherního klubu, Divadla Na zábradlí a Dejvického divadla. Takzvaný **TROJÁK** lze zakoupit za 2.530,- Kč. Zahrnuje po jedné vstupence na dvě představení Činoherního klubu *Klíčovou dírkou* a *Zrada*, po jedné vstupence na dvě představení Dejvického divadla *Kafka 24* a *Spříznění volbou* a po jedné vstupence na dvě představení Divadla Na zábradlí *Zlatá šedesátá aneb Deník Pavla J.* a *Šedá sedmdesátá aneb Husákově ticho*. Více na www.cinoherniklub.cz.

V sobotu **19. dubna** hrajeme inscenaci *Moje strašidlo* od 16 hodin. Na představení lze zakoupit vstupné pro seniory (nad 65 let) ve výši 160 Kč. Těšíme se na Vaši návštěvu.

Knihu vzpomínek na Bohumila Hrabala *Via Hrabal* vydává nakladatelství Novela bohemica ve spolupráci se Sdružením Serpens v rámci projektu Via Hrabal, který od loňského roku uvádí hrabalovský pořad prostřednictvím Českých center. Editorem knihy je Tomáš Mazal, autor monografie *Spisovatel Bohumil Hrabal* (2004).

30. března si připomeneme 75. narozeniny **Jiřího Hrzána**. „Neviděli jsme něco podobného jako je výkon Jiřího Hrzána – a já jsem opravdu viděla pana Hrzána tančit foxtrot, poletovat po jevišti v rytmu shimmy v neuvěřitelně synkopovaném rytmu s nohama nejméně třicet centimetrů nad zemí – od dob Harlekýna z milánského Piccolo Teatro, který v Goldonim běhal po zdech a tančil po stropě nohama vzhůru. Scéna ve hře Aleny Vostré Na koho to slovo padne, v níž se pan Hrzán, ohrožován nepřítelem, vrhá na podlahu jako by byla z vody a ne ze dřeva, anebo se po hlavě vozí na podlaze kluzké jako namaštěné sklo, to je opravdu něco, z čeho jde nepopsatelně hlava kolem.“

Hilary Spurling: *Giddy heights, Spectator* 25. 4. 1970

Pražská Leica Gallery pořádá do 11. dubna výstavu fotografií **Miloně Novotného Londýn 60. let**. Stejnomenou knihu současně vydává Nakladatelství KANT – Karel Kerlický. Fotograf **Miloš Novotný (1930–1992)** patří mezi průkopníky a dnes již nesporné klasiky české humanisticky orientované fotografie 20. století. V letech 1965–1977 byl také fotografem Činoherního klubu.

Knihu **Stanislava Slavického Scénické tradice Latinské Ameriky** vydalo Nakladatelství KANT – Karel Kerlický v edici Disk.

Přehlídka amatérských divadelních souborů v roce 2014 se uskutečňuje za finanční podpory Ministerstva kultury ČR.

Neděle 13. dubna v 19.30 hodin

DS Veselé zrcadlo / Gymnázium Ústí nad Orlicí Petr Jarchovský a Miroslav Hanuš / ŠAKALÍ LÉTA

I v těžké době 50. let měli mladí lidé své lásky, přátele, prožívali strach, obdiv, smutek i zklamání...

Podle filmové povídky Petra Jarchovského a divadelního scénáře Miroslava Hanuše upravila Lenka Janyšová / Režie: Lenka Janyšová a kol. / Hrají: Michal Blažek, Nikola Honzová, Jirka Procházka, Zdeněk Jirásek, Petr Janota, Jáchym Kopecký, Josef Hájek, Eva Stejskalová, Pavla Pelinková, Hana Vyčítalová, Jan Pražák, Richard Mužátko, Anežka Pavlíková, Martina Vaňousová / Kapela: Slávek Váně, Hana Janyšová, Jakub Šilar, Ladislav Kubišta.

Neděle 27. dubna v 16 hodin

DS Václav z Václavova / Zábřeh Jaroslav Vostrý / TŘI V TOM

„Odešla láska? Tak nebyla pravá. Nová už kyne. Slzo ..., rychle steč.“

Režie: Josef König /
Hudba: Ivan Zela /
Hrají: František Opravil,
Anna Žváčková, Štěpánka
Kočtářová, Vladimíra
Snášelová, Ctirad Bartoň,
Filip Mandák, Nikola
Rojdovský, Milan Koncoš,
Martin Bureš, Jiří Matějček,
Vlastimil Švasta.

Douška o divadle

Divadlo nerespektující dramatický text je vydáváno za novou, progresivnější, umělečtější formu divadla, zatímco divadlo vycházející z textu je považováno za divadlo netvůrčí, konvenční, tradiční. Prostě konzervativní. Mně osobně by ani nevdadlo, jestli mou práci označí někdo tak či onak, to nakonec není důležité. Nedobré na tom však je, že taková efektivní, vágně používaná slovička nadělají někdy zbytečný zmatek v myšlení divadelníků a odvádějí je od hlubší práce. A že pod těmi kluzkými pojmy a vznešenými debatami se vlastně zamlžuje prostý fakt, že hrajeme-li pevný dramatický text, pak by na začátku naší práce mělo být maximální porozumění dramatikovu dílu. Aby nás dílo mohlo vůbec nějak tvořit a oslovit. Proto seznamování se s textem je dost rozhodující fází veškeré práce na inscenaci. Čím vnímavěji textu porozumíme, čím bohatší život jeho optikou v osudech postav i v jeho situacích zahlédneme, tím bohatší budou i možnosti naší vlastní výpovědi. Na začátku práce musí být tedy porozumění textu, a nikoliv, jak se v poslední době stává zase zvykem, jenom nějaké chtěné, racionální hledání překvapivého výkladu hry. Studium díla, režisérovo sblížení se s ním, by se nikdy nemělo stát jeho „luštěním“. Režisér podle mého názoru má hru nejdřív poctivě poznávat, pouštět si ji na tělo jako čtenář, jako divák – až sám v rozeznání svých vlastních zkušeností pocítí její současný význam. A teprve pak uvažovat o jejím dosahu a jejím smyslu.

Luboš Pistorius (Z přednášky o režii, 14. února 1989 v Řiši loutek)

PRAHA
PRAGA
PRAG

Poskytovatel čtyřletého
grantu na provoz:
Hlavní město Praha

Na rok 2014 poskytuje
Hlavní město Praha Cinohernímu
klubu grant ve výši 18.700.000 Kč

MINISTERSTVO
KULTURY

Partneři Cinoherního klubu

PRAŽSKÁ
PLYNÁRENSKÁ
B.S.

CGSO

KOOPERATIVA
POJIŠTOVNA A.S.

UVÁŘENO

KRAUS®
MÉLNICKÉ VINAŘSTVÍ

VLNÁŘSTVÍ WALDBERG

Tonera

REVOLVER
REVUE

kalykade

www.radiohortus.cz

scena.cz
1. KULTURNÍ PORTAL

Facebook

Program

Činoherní čtení na duben 2014 vychází k předprodeji 4. března 2014.
Redakce Činoherního čtení: Roman Císař, Petra Honsová, Radvan Pácl.
Foto: Ivan Prokop, Canziani, Miroslav Pokorný, Miloň Novotný, Studio Marta,
DS Veselé zrcadlo, DS Václav, ČTK. Jazyková korektura: Andrea Fiřtková.
Grafická úprava: Joska Skalník a Martin Straka.

Galerie Smečky Vás zve na výstavu

Pavel Matuška

Usmívání/kresba - malba - řezba

od 19. 2. 2014 do 5. 4. 2014 / úterý – sobota, 11.00 – 18.30 hodin

Vstup zdarma pro držitele ZTP, ZTP/P, důchodce, děti, studenty SŠ, VŠ a pro všechny držitele Zákaznické karty Pražské plynárenské, a. s.

**Ve Smečkách 24, 110 00 Praha 1
(vedle Činoherního klubu)**

tel.: +420 222 210 268

tel./fax: +420 222 210 272

e-mail: galerie.smecky@ppas.cz

